

Tema Vatten

Vårt syfte med Rafiki nr1 är att ge möjlighet att förstå hur tillgång till vatten påverkar barns vardag. Genom de olika barn som berättar om vatten ska elever kunna hitta både likheter och skillnader som orsakas av geografiska och ekonomiska förhållanden.

Temat är vatten. Den artikel i barnkonventionen som närmast berör vatten är artikel 6 om rätt till liv och utveckling. Men man kan också koppla till artikel 26 och 27 som handlar om social trygghet och skälig levnadsnivå.

Huvudartikeln handlar om Elisabeth som bor i ett mycket torrt område. Det är alltid torrt men nu har det inte regnat alls på ett år. Livet kretsar runt vattenbristen. Barn och vuxna måste gå längre för att den närmaste brunnen torkat ut. Pappor och de syskon som är ute med djuren är borta i flera månader för att det inte finns bete och vatten i närheten. Och samtidigt går barn i skolan och tränar på verb och multiplikation som överallt i världen. Hur skulle elever i Sverige påverkas i sitt dagliga liv om det var så torrt?

Med tanken på att leva utan vatten har Rafiki tagit reda på om vattnet kan ta slut på s9. En vanlig fritidsaktivitet i Sverige är att simma. Rafiki har intervjuat William som tränar simning på s 11. Leken som finns på s 15 är ett sätt att fundera över hur olika det kan vara att få tag på vatten för barn på olika platser i världen.

På s 8-10 har vi frågar barn om deras olika sätt att få dricksvatten. Ett underlag för jämförande och för att fråga hur det kan vara så olika.

Ett förslag på hur du kan arbeta med tidningen

På Rafikis webb finns [tidningen som pdf](#) som du kan ha på storbild.

1) Börja med Barnkonventionen artikel 6. Kopplingen till vatten är lätt att göra men var tydlig med att det inte bara handlar om vatten.

Om ni tidigare har arbetet med millenniemål är det extra bra att titta på rutan till höger för det är så långt man kommit med Millenniemål 7c.

2) Läs vad Elisabeth berättar på s 5-6. Prata lite kort med eleverna om vad tänker om detta. Foton från Elisabeths skola blev inte bra. Bilderna från klassrummet är från grannbyn.

Fortsätt med tanken om vattnet kan ta slut och varför inte alla har vatten på s 7.

3) Återvänd till Elisabeth och välj några av frågorna nedan som eleverna kan jobba med.

- Läs pratbubblan längst upp på sidan fem: Varför är en regnig dag, bra väder?
- Beskriv vad du ser på bilden på sidan tre. **Info om bilden i en egen ruta nedan.**

- Viken tid på dygnet är flickorna vid brunnen?
 - Hur lång tid tar det av Elisabets dag att gå till brunnen?
 - Vilka likheter kan du berätta om, mellan Elisabeths skola och din skola?
 - Varför är Elisabeths pappa och hennes bröder borta i flera månader?
 - Vilka likheter/skillnader ser du när det gäller maten Elisabeth och hennes familj äter och det du och din familj äter?
 - Vilka framtidsdrömmar har Elisabeth?
 - Förklara orden: manyatta, nomad.
 - Vilka följder får regnet för människorna i byn?
- 4) Låt eleverna läsa om barn på sidan 8-11. Jämför barnen med varandra och med er själva. Hur har vi det med dricksvatten? Kan klassen tillsammans eller i grupper hitta 4 saker om vatten som är viktiga att veta.
- 5) Prova vattenleken på sidan 15. Alla grupper behöver saft och en eller två tillbringare att blanda i. Lag 1 behöver en dunk med ett mycket litet hål. Lag 2 behöver väldigt små muggar. Lag tre behöver en vanlig dunk.
- Lag 1:** I en skola i Uganda fanns det ingen skolmat kl. 12.00. Det rann så lite vatten från pumpen så att de inte kunde koka ris förrän kl. 15.00. Gissa om barnen var hungriga.
- Lag 2:** Ibland finns det vatten men de som ska hämta har inget bra att hämta med utan tappar ut en del på vägen.
- Lag 3:** Många går långt för att hämta vatten. Som Elisabeth. Vad väger en full dunk?

Andra lektionsidéer:

Varenda NO-bok och alla science-center har fakta och övningar kring vatten. Länkar:

Bra faktasida med svar på våra vanligaste frågor om vatten:

<http://www.forskning.se/nyheterfakta/teman/vattenivarlden.4.7952d75d13ab5f785b583.html>

Om vatten och lektionsförslag från Svenskt Vatten: <http://www.svenskvatten.se/>

Fakta och förslag på lektioner hos Sydsvatten. Lektionsförslagen för högstadiet så anpassa lite:

<http://www.drickkranvatten.se/skolsidor/lektioner>

Bioresurs vid Umeå universitet har mycket intressant. Förslag på hur man gör ett enkelt vattenreningsverk finns här. Kolla in oktober:

http://www.bioresurs.uu.se/bilagan/pdf/Bi_lagan_2_2009_aug_okt.pdf

Prova Chikaodilis vatten lek från Nigeria: <http://www.rafiki.se/chikaodilis-vattenlek/>

Om Millenniemål 7

Tillgång till vatten finns med bland millenniemålen. Mål 7 handlar om att säkra en hållbar utveckling. Ett delmål (7C) var att halvera antalet människor som saknar hållbar tillgång till rent vatten och till bra avlopp. Målet sattes 1999 och nu 2015 ska det vara uppfyllt.

Redan 2010 hade delmålet om säkert dricksvatten uppnåtts. Idag har 89 % av världens befolkning säkra dricksvattenkällor. Men att ha bra sanitära förhållanden som avlopp har varit svårare. Bara 2/3 av alla människor har det. Målet var att ¼ skulle ha förbättrat avlopp 2015.

Fortfarande finns 748 miljoner människor som saknar tillgång till säkert vatten. Och bland de som vet att de kan få bra vatten är många beroende av att gå långt för att få tag på det.

Källa: The Millennium Development Goals Report 2014

Mer om indikatorerna: <http://www.mdgmonitor.org/goal7.cfm>

Om millenniemålen: <http://www.millenniemalen.nu/>

Om bilden på s 4:

En öppen brunn med ganska långt ner till vattnet. Det finns en risk för barn att falla i och för att det kan bli förorenat. Det här är inte säkert vatten enligt FNs definition.

Det är många människor som kommer hit eftersom brunnen är centralt placerad. Här hämtar man även vatten till får och getter.

Fotot är taget på seneftermiddagen. Elisabeth är klädd i skoluniform. De andra inte och det beror på Rafiki hälsade på hemma efter skolan och sedan tog det en stund innan det hämtades vatten. De andra har bytt om eller så är det flickor som inte går i skolan. Här är det i snitt sex barn/familj och hälften går i skolan. Man lever som nomadiserande herdar och då anser sig inte familjerna ha råd att vara utan barnens arbetsinsats.

Alla här tillhör folkgruppen rendille och kvinnorna klär sig traditionellt. Se armbanden på bilden s5. Kvinnan i bakgrunden inte från byn. Hon är chef på Erikshjälpens partnerorganisation som jobbar med byutveckling. Hälsovård, utbildning, barns rättigheter men framför allt att visa vilka möjligheter som finns när man organiserar sig och börjar fråga efter det som regeringen lovat.

Bilen var den Rafiki kom med. Bilar är inte vanligt. Vi gick med Elisabeth hem från skolan men till brunnen åkte de bil. Alla mammor i byn insåg direkt att deras barn inte behövde bära de tunga dunkarna denna dag så de lastade bilen full med barn och dunkar.